

SLOVENSKI NAROD.

ikrat na teden, vtorek, četrtek in soboto, ter večja po pošti prejeman, ali v Mariboru s pošiljanjem na dom, za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četrt old. 60 kr. — Za oznanila se plačuje od navadne četristopne vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska. 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat akokrat se plača štampelj za 30 kr. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Mariboru, v koroški ulici hišn. štev. 220. a iščemo, na ktero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v tiskarnici: F. Skaza in dr., v koroški ulici hišn. št. 229.

trijanska — neavstrijska politika.

Na nastopu magjarskega državnika Andrassyja učno mesto avstrijskega ministerstva vna-lev je primerno premisljati, kako Avstrija jo politiko meniti in zopet spremeniti — ške politike na avstrijsko, od avstrijske a nemško, od nemške zopet na avstrijsko, dalje do denašnjega dne, dokler smo srečno o — kakor pravijo — do magjarske ere. sniki že bolj in bolj razovedajo, kako jejenji Hohenwarta, ki je obetal avstrijsko, in Beusta, ki je Bismarku preveč omahljiv, tem, ki bi ga pre Saksonski princ, postrežka nemškega cesarstva, priporočal in izl na Dunaji, da pripravi prostor — mag-politiki. Kaj pa pomeni magjarska po-? Recimo, da se pripravlja vojska isi in Prusi. Bismark vidi v Magjaru za-ga zaveznika, tudi Poljak bi v to ime po-proti Rusiji, in Avstrija se je z Andrassyje-novanjem, kakor se kaže odločila, na-tran misli stopiti. V slučaju Rusko-Pruske imamo dva primera: Ali zmaga Rusija ali sija. V prvem primeru nikdo ne bode mogel, da Rusija Translajtanijo za vojno od-uredi v svojo lastno ali vsaj v kako s-ederativno zvezano jugoslovansko državo-naga Prusija, onda je ona najmočnejša dr-aa kontinentu in Avstriji se godi kakor i je z lisico vred oroslanu pomagal zverino n plen razdelivši bil raztrgan — kajti Nemci lan denes zedinjene Nemčije brez Cislajta-sliti ne morejo. In v tem primeru si Mag-mišljajo Magyarorszag do Balkana. V obeh a tedaj bi pomenila magjarska politika v i — „finis Austriae“.

Avstriji se je rada premenjala politika in tem se kaže, da državniki vsaj merodajni-ki ne vedo, kam bi Avstrijo vteknili, kaj je napravili, ne vedo postaviti jej namena, nega namena narodne ravnopravnosti, ki bi vse avstrijske narode in dežele, na mesto krivi namen draži in šeju med seboj in

žene Avstrijo neizogibno v propast in Evropo v grozne plemenske vojske, da je strah. Pač, pač, kje kedaj se tudi avstrijski državniki spomnijo pravega avstrijskega namena, to je kadar je sila, nesreča, nevarnost. Ko je Napoleon I. večino dežel nemškega cesarstva iz cesarstva nemškega ve-del izločiti, razklical se je cesar Franec I. 1804 za avstrijskega cesarja. In ker nemškega cesarstva ni več bilo, bila mu je avstrijska politika ne samo pretveza, ampak resnica in oklical je: „da vsa kraljestva in dežele svoje dotlejšne nazive, ustave, pravice in razmere obdrže.“

Prišlo je l. 1815, Napoleona so zmagali in Avstrija je zopet smela avstrijsko politiko pozabi-ti, stopiti v nemško zvezo s sladko nadejo, da ji pride ob svojem času zopet nemško cesarstvo v roke, in taka nadeja je vsakakor opravičevala ponemčevanje.

Prišlo jo burno leto 1848 in Avstrija dobí zopet avstrijsko ustavo, Švarcenbergov ministerstvo je obetalo: ustavno monarhijo, ravnopravnost, deželno samoupravo v vseh notranjih zadevah. Slo-vani so Avstrijo rešili, a dobili so za plačilo — absolutizem mesto zastopne ustave, absolutizem je sicer tudi ustava, samo da je absolutistična ustava. Kazalo pa se je že l. 1848 očitno, prvič da vnajni Nemci avstrijskemu cesarju niso ponuditi hoteli nemške cesarske krone, ampak pruskemu kralju, drugič, da so avstrijski Nemci težili po nemškem združenju z vnajnimi Nemci.

Ko se je burja polegla, je zopet nastopila z novič nemška politika v Avstriji, Bachovi husarji so hoteli na mah vse ponemčiti in se vnajnim Nemcem prikupiti v namen avstrijsko-nemške vlade, toda davno je bil že Prus na preži.

Solferinsko izgubo smo doživelji l. 1859 in 3 miliarde smo za nemško centralizacijo uporabili — zopet je bil čas za avstrijsko politiko, glejte oktobersko diplomo, kako obeta enoto države in notrajan samoupravo dežel. Toda mir je bil sklenen in zrak miren — hajd nazaj k nemški politiki, ki jo je nemški minister iz leta 1848 Schmerling v februarjem patentu v ustavno košuljo ob-lekel, a ravnopravnost pozabil in avtonomije dežel pristrelj.

Februarska ustava pa je pomenila ustavo za Nemce, za vse druge narode pa absolutizem. Zato so se je vedeli Magjari znebiti, zvito obetajoči so-deželanom Slovanom in Rumunom ravnopravnost.

Zasveti se za Belkredija za malo trenotkov zopet avstrijska politika, bilo je leto po Šlesvik-Holstinski vojski, ki je tenjo metalna na bodočo avstrijsko-prusko vojsko, ki je bila l. 1866.

Toda po pruski vojski je bil zopet mir, in še nekoliko prostora za nemško politiko, kajti Nemčija je bila zedinjena še le do Majna. Zato zopet nemška politika, brez ozira na Ogersko, vsaj Cislajtanija in južna vnajna Nemčija so še lehko upale Prusa zopet nazaj pritisniti. Cislaj-tanski Nemci so se vnanjim bratom s tem priku-povali, da so Slovane v decembrovski ustavi na-steno tiskali.

Prusko-Francoska vojska je vnajno Nemčijo združila, 18. januarja 1871 je bil pruski kralj v Versailu izklican za nemškega cesarja sred zma-galne vojske, kaj bo z Avstrijo? Dajmo ji zopet avstrijsko politiko, da jo rešimo iz nemškega edinstva, evo 11. februarja Hohenwartha zavstrijsko politiko in — čez 9 mesecev je zmaga avstrijska politike, avstrijska ustava uredjena, Avstrija malo da ne gotova. — Toda joj — zopet se je nit prezela, zakaj in kako, kdo to ve?

Da zdaj dobimo magjarsko politiko, je verjetno in bilo že s prva omenjeno. Nek davni ro-doljub pravi, da pred pridemo še enkrat pod Magjara, predno dobimo svoje pravice in da mu je to neka magjarska ciganka prerokovala. To bi tedaj za nas bila zadnja stopinja do osvobo-denja, če je zdaj ta stopinja nastopila. Naj si bode, Nemec in Magjar si dasta roko kakor pred 1000 leti, kaj smo mi Slovenci? Proprstanec na jugoslovenski roki levici slovanskega telesa? Da bi telo zdravo bilo in zdrava kri tekala po vsem slovanskem telesu, onda se tudi nam Slovencem ne bode batiti magjarsko-nemških zvez proti avstrijski politiki!

Varujmo si sami ravnoprav-nost jezika.

Leta in leta se borimo in trpimo za ravn-

Listek.

Studentovsko pismo.

Iz Dunaja. *)

du Štefanu Jorniku, osmošolcu v Ljubljani. Dragi! Že bosta kmalu pretekla dva meseca, em se ločil od Tebe in šel na Dunaj. Spoz- se, da sem se težko odtrgal od kraja, kjer oliko prijetnega užil, pa večje ko žalost pri-u je bilo veselje, da bom sedaj na univerzi, bode mogoče tu osebno občevati z že imeni mladimi Slovenci, da bom morebiti tudi v družbo, ktero nam Stritar v „Zvonu“ in mi tako mično popisuje. Prijatelj! veš še, sva vselej, kadar sva v mali sobici sedela, kim spoštovanjem govorila o dunajskih slo-vih študentih, kako sva se bala nekoliko časa,

Radi bi mislili, da v nekaterih obzirih naš novi dopisnik preostro sodi. A ker je iz vseh njegovih besed razvidno, da piše iz blagega namena „poboljšati in sprevrniti“, prinašamo njegov članek neskrajšan.

Uredn.

kadar bova prišla med nje, ker najino znanje je bilo prepomanjkljivo, da bi bila mogla se udeleževati pogovorov, kakoršne sva mislila da imajo dunajski slovenski študentje. Vsak se nama je zdel učenjak, ker sva sodila samo po spisih, ki so prihajali izmed slovenskih vseučiliščnih študentov v domovino.

Brate! Kmalu ko pridem na Dunaj, naletim na univerzi na kop mladeničev, ki so slovensko govorili. Ogovoril sem jih in v kratkem se seznamimo. Zvečer me eden tistih sreča v mestu in me povabi, naj se grem z njim sprehajat. Greva in začne mi praviti o naših mladih literatih sodbe, ki se niso nič ujemale z mojo sodbo o imenovanilih korenjakih. S. je slepar, J. ničla, L. norec itd. itd. Razumeš, kako me je moralno to osupniti. Začneva dalje govoriti o slovenski politiki in našem slovstvu in — pokazal se je dolgoradat mož tako plitvega človeka, da sem ga naenkrat nehal spoštovati. Pozneje sem našel še več njegovih vrstnikov, ktero sebe vsi silno učene imajo, pa manjka jim včasi prva podlaga svetovnega izobraženja.

Sploh pa Ti moram povedati, da je bila najina sodba o življenji univerzih študentov dosti kriva in vsi upi, ki jih stavijo naši dobrodušniki na mladino, so se mi nekoliko časa zdeli neopravičeni, ker sem po nesreči zašel med take, ktero so na gimnaziji samo toliko se učili, da so vsa'ko leto v prihodnji letnik zlezli in so morda „odlični“ bili, ali vendar nevedni v življenji. Te so prave duševne sirote. Njih pogovori niso boljši, ko oni kmečki fantov v veški pivnici in ker niso nava-jeni bili za narodno reč resno delati, zdi se jim sedaj vse početje Slovencev ničovo in smejo se, kadar bero, da je tu ali tam kdo kak navdušen govor imel za našo narodnost ali da je z mnogimi žrtvami kaj za njo storil. Ti ljudje bi bili vedno radi humoristični, ali ker to ne gre, so pa surovi. Vsa iluzija je bila proč, ko sem imel nesrečo, nekaj časa samo s temi Slovenci znan biti. Posebno sram me je bilo enkrat, ko sta dva taka se prav po navadi kmečkih fantov v kolegiju suvati začela. Ti ljudje tudi ne čutijo v sebi potrebe, seznaniti se z omikanimi, svetovno izobra-

pravnost našega jezika v uradnjah. Nekoliko smo gotovo že priborili, vsaj toliko, da se ne postavlja naš jezik povsod za vrata. Da se še po mnogih krajih godi, krivi smo mnogo sami, kriv je narod sam, ker ne zahteva, ne terja, da bi se mu pravica zgodila. Mnogo jih je med našimi kmeti, ki celo mislijo, da bi bilo pismo, slovenski pisano, neveljavno, ali škodljivo. Zviti birokrati, neznanice slovenskega jezika, kjer morejo, naše ljudi v tej krivi veri potrjujejo. Zato pa opominjamo naše narodne, razumne može, naj neumorno ljudi podučavajo.

In zopet imamo novo postavo, ki nam zagotavlja zakonito in jasno pravico našega jezika: od prvega novembra t. l. je v veljavo stopila nova postava za notarje.

Iz te postave jemljemo dva paragrafa, in bideradi, da bi Slovenci, kteri pri notarjih pisma delati morajo, posebno pazili, da se jih naši nemškutarski notarji drže, ker sicer notarska pisma niso po postavi narejena, torej ne veljavna.

„§ 43. Notariatska pisma se imajo v tistem jeziku pisati, ki je v okraji, kjer notar uraduje navaden, in ako je tam več deželnih jezikov v rabi, pisati so mora tako kakor stranke žele, v enem teh jezikov.“

§ 62. Notarijatni akt se sme v jeziku, kjer v deželi, kjer je notarjev sedež, ni v rabi, samo potem spisavati, ako stranke to odločno terjajo, in ako je notar za ta jezik kot tolmač postavljen. Da je postavljen za tolmača mora v aktu izrekoma omenjeno biti.

V takem slučaju ima notar, potem ko je vprašal za voljo in mnenje stranke, akt v tujem jeziku spisati in mu popolno prestavo v deželnem jeziku svojega okraja prideti.“

To postavo je izrečeno, da notarji v naših slovenskih krajih morajo slovensko uradovati. Torej Slovenci, glejte jim na prste, zahtevajte in terjajte izvrševanje postave, in nemudoma naznanjajte one notarje, ki nezakonito delajo, na vašo škodo in na škodo naše narodnosti.

Košutovo pismo

o českem in o vseslovanskem vprašanju je dalo českim novinam povod obširno odgovarjati.

„Politik“ piše govorivši o političnem ostrem vidu bivšega egerskega diktatorja: „Ne moremo zamolčati, da imamo Kossutha, zraven grofa Andrássy-a, za kompetentnejšega, imenitnejšega in politično čistejšega. Oba sta stala na teh revolucije zoper Avstrijo in rodovino Habsburg-Lothringen, toraj sta oba enako lojalna, oba sta dobila vislice, oba sta bila amnestirana, vendar Ljudvik Kossuth s svojim načelom zvest, je rajši prostovoljno v prognanstvu ostal in se kazal dalje brez hlimbe nasprotnika Avstrije, Andrássy pa se ni branil, stopiti v avstrijske službe, kterih vspehi bodo še

ženimi možni; vedno ostajajo samo v družbi svojih zahvalnih prijateljev in da s takimi besede o kakem znanostnem predmetu izpregovoriti ne moreš, se razume.“

Najini prejšnji prijatelji, ki so na gimnaziji ne samo v šolskih temveč tudi v privatnih predmetih mnogo s srečnim uspehom delali, so žaliboge tudi skoraj vsi zaostali; nekaj izmed njih zavoljo materialnih stisk, drugi zato, ker se jim je materialno predobro godilo. Kales, ki je na gimnaziji marsikterega naših duševno siromašnih profesorjev v nekteri reči prekosil, izdahnil je otočno, ko sva prvočrte se našla: „Prijatelj! na koncu osme šole sem več vedel, ko sedaj!“ Pa preostro se je sodil. Če tudi je za svojo reč malo storil, pridobil pa si je razširjeno poznanje sveta in postal svetovno izobražen.

Zalostno pa bi bilo, ko bi vsi slovenski dužništveni študenti bili gori popisane vrste. Našel sem drugo družbo, ktere udje so po večjem precej skrbni mladeniči, vedoči, da so na Dunaji zato, da se izobrazijo za može. Pa med tem, ko se onim

le morali spričati, ali je ostal svojemu političnemu prepričanju zvest, ali če z novimi ministerskimi sedeži nova prepričanja oblači.“ V drugem članku piše omenjeni list: „Leto 1848 nas je prvočrte spravilo v bliže zveze z južnimi Slovani, ker so Magjari Slovanstvu vojsko in pogin pridigli. Besno postopanje nemških hegemonov je v istem času potisnilo svobodomiselnim ljudem, kakor Havliček, besedo iz ust, da hočejo rajši postati Rusi ko Nemci in naravno je, da, ko bi bilo ono neumno zatiranje od Rusov izhajalo, bili bi marsikteri rekli, da čejo prej biti Nemci nego Rusi. Te obstanku Avstrije v visoki meri nevarne namente so se za nekaj časa poleggle, udalo se je vse domišljenemu pobratenju vseh trpinov in kažalo na bogate izkušnje prejšnjih let. Leta 1861 se je avstrijska zavest s primerno majhnimi žrtvami dala vzdržati. Narodnostrastno stiskanje nezmožnih nemških centralistov Schmerlinga in tovarišev je narodnosti razgnalo in ko se je končno celo enemu sleparju posrečilo „pritskanje Slovanov k steni“ za državno maksimo povzdigniti, bil je panrusizem od Avstrije oddelan. Zarobljeno postopanje zoper zelo pohlevni češki zbor 1. 1867 je očitno može te stranke iz deželne zbornice na moskovsko razstavo spodilo.

Ali mislijo avstrijski državniki, da je izlet nekaterih političnih osebnosti v Moskvo samo neposredno udeležene osebe zapopadel. Palacky in Rieger sta se kot „Čeha“ ne kot Panrusa vrnili, pa ljudstvo, ki ni bilo v Moskvi, ki ni prišlo v dotiko z ruskim dvorom in russkimi državniki, to ljudstvo, ki ne hreneni po nobeni „knuti“, ki nasprotne vse knute otresti želi, to ljudstvo je postal v Avstriji vserusko, brez da je zapustilo domača tla, brez da je videlo Rusijo. To je veliki nauk iz magjarsko-nemške politike, ktere može, ko Košut, razumejo, ker studirajo um in sreču ljudstev. V očigled takim okoliščinam se ne more nobena politika miru na zunanje goniti in porok smo grofu Andrássy-u z večjo opravičenostjo in sigurnostjo, kakor je bila na njegovi strani, ko je stal za poroka za naš vstop v državni zbor, da bode pri svoji slovanski politiki v notranjem stal v enem letu pred zunanjimi zapletkami, ki bodo težko služile njegovim namenom. Naša skrb naj bo, da ne bomo delali v pravem času zoper resnico naših besedi.

Dalje list pravi, da je Beust v začetku svoje delavnosti veliko mislil o svoji spremnosti in diplomaticis; zato pomirovalni manevri s Čehi z grofom Taaffejem, ki niso hoteli poravnave, temveč odvrnitez od Rusije in v „rudeči knjigi“ se je brala cirkularna depeša, ki pravi: „da je češko vprašanje od velikega pozadja narodno-slovenskega vprašanja ločeno in samo državopravno vprašanje postal o.“ Beust je imel zmožnost za direktorja norišnice.

gori popisanim denarno dobro godi, žive po nesreči ti skoraj vsi v večji ali mali sili. Cel dan se nekteri ugonablje s podukom otrok, da more shajati. To mora škodovati njegovemu lastnemu napredku in gotovo bi bilo krivično, soditi takega siromaka preostro, če si včasi kak maslec več privošči, ko potreba. Materialna stiska dela tudi pri teh mladeničih to neizmerno škodo, da njih svrha ni toliko ta, da bi mogli kedaj načodu koristiti, temveč skoraj vsi gledajo samo na to, da bi prišli kmalu do gotovega kruha. Ko sem včasi se s temi ljudmi pogovarjal, nisem mogel drugače, kakor da sem začel grajati naše premožne narodnjake, ki že 5 let ustanavljajo „podporno društvo za vseučilišne študente“, pa ga še zdaj ni nikjer. Marsikter dijak bi svoj čas, ki ga zdaj izgubi pri suhoparnem duhomornem podučevanju, porabil potem edino v svoje izobraženje in narodnjaki bi tako Slovanstvu odgojili marsikterega učenjaka v tej ali oni stroki.

Nekteri našinci sicer podpirajo naše mladežnice, pa ne dosti. Kdor nima od doma ničesar,

Prej je ustvaril veliko slovansko „pozadje“ in sedaj je bil vesel, da se je dežela z deklaracijo pečala in panrusizem pustila. Ravno tako je bilo pri pismu „o predanji dežele“ na dra. Riegera. Prej se je hropil, da je obnovil spoštovanje Avstrije v Evropi in sedaj „ni mogel postati pravčen svoji nalogi kot minister zunanjih zadev“, ako 80 českih poslancev izreče svoje sočutje za rešitev černomorskega vprašanja. Pa se ve da je zelo blamiral sebe in Avstrijo v tem vprašanju. In bodo nastopniki Beustovi svoji nalogi kos? Poznamo njih gole strani in vedeli jim bomo nasprotovati. Pa izmed Magjarov jih menda sam Košut pozna; njegove rojake pa je absolutizem preveč korumpiral in prenaglo so dobili oblast v roke nazaj, da bi bili mogli hladno študirati.“

Francoske novine in Slovani.

Pod tem naslovom piše pariški dopisnik hrvatskega „Obzora“: Vi morda neveste dobro, kako so Francozzi mislili in govorili o Slovanih pred štirimi leti, pa se ne boste tako čudili sedanju „javnemu mnenju“ Francozov. A jaz, kjer sem za časa zore Beustove vse posmehe proti „Mongolom in barbarom“ čul, jaz se za istino moram od čuda prekrižati. Ali še bolj se bodo čudili nemški „kulturträgerji“, kadar čitajo, da se v Francoski, v deželi velike neumrle revolucije, noben list ne najde, ki bi „fevdalce, klerikalce, mračnjake“ (Slovane) proganjal. Vse to je naravni nastopek vojne.

Zmage nemške so odstranile vse politične in društvene razlike, rodile so po Gambettovi izreki „svobodo zvez“ ter izkopale globok prekop, gder na eni strani preži Sloven s Francozom, na drugi Nemec z Magjaram. Od Sadove se je vsakdan in povsod pogovarjalo o strašni vojski nemško-francoski, ktera je neizbegljiva. Pa je vendar vladalo na videz najbolje prijateljstvo med Berlinom in Parizom.

Položaj med slovanskim in nemškim svetom je danes povsem identičen, pa vendar vsak govori, da je vojna neizbegljiva, ker leži v naravi in doslednosti zgodovine. Ne treba vprašati se, kedaj in iz katerga uzroka bodo boj začeli se. Ker kdo je pred 16 meseci mislil, da bodo tako iz ničevega uzroka, kakor je bila kandidatura Hohenzollerska, zaigralo vojno kolo?

Slovani se vzdigujejo, bujno se razvijajo, nobena človeška moč jih ne bodo v razvitku preprečila. Če jih bolj tlačijo, bolj skačejo. Ker, kdo je, nečem da rečem pred 20, nego pred šestimi leti za nje vedel? Denes je francosko novinstvo polno člankov o Slovanih. Priobčujem brez komentara ocene francoskega časopisa o odpustu Beusta.“

Dopisnik potem navaja citate iz „Rappel“-a, „Radical“-a, „Republique française“, „Constitution“, „Avenir national“, „Opinion nationale“,

mora vsaj po 3—4 ure na podučevati in če se prispeva pot, ki na Dunaji mnogo časa vzame, izgubljena je polovica dneva, ne glede na to, da tak študent ves truden zvečer domu pride in tako ni zmožen se učiti veliko za sebe. Da, naši narodnjaki so po večem vse, samo ne praktični. Skoraj mnogi se zibljejo v sladkih nadejah, da bo prišel enkrat angel z nebes in nam prinesel izpolnitve vseh naših želj; ne pride jim v glavo, da bi enkrat trezno pomislili naše stanje in se tako osvobodili iz nesrečnih iluzij.

Začel sem daleč od študentovskega življenja. Da se tje povrnem, Ti moram reči, da je med zadnjo vrsto dijakov jih vendar mnogo, kteri sta novitno vse premagujejo in porabijo vsak trenotek za svoj uk. Nekaj jih je tako postalo res že zdaj celih mož, pa težko se spuščajo v pogovore, kakor samo s tistimi, pri katerih so prepričani, da so njenih misli in značaja. Težko ga boš takega našel v kavarni ali v pivnici. Ni ga po cele meje videti, pa kadar pride, ima ali zgotovljeno kako delo ali je pa prestudiral kako reč, pri kateri

„Liberte“, „Bien public“ in „Monde“. Zanimivo je, da poslednji (veliki organ klerikalne stranke), nabrala o enem strahovite priprave Rusije, opominja Francosko, naj brž ustvari močno vlogo, ki bode edina sposobna slopiti v zvezo z Rusijo, in meni, da bode vojna že prihodenje leto.

Domače in slovanske novosti.

— O federalističnem shodu se piše „Wandererju“ iz Ljubljane, da se ga bode v imenu kranjskega kluba poslancev udeležil dr. Costa. — Mi upamo, da se i drugi, kteri so že po svojem mandatu pozvani, ne bodo dali po svojih „poslih“ itd. zadržavati, temuč da ido, posebno izmed goriških in štajerskih Slovencev.

— O ponemčeni in ponemčevalni šoli v Celji prinaša „Sl. Gosp.“ sledeči članek, kteri posveti brezobzirno krivičnost nemčurskega elementa na slovenskih tleh. Priporočamo narodnjakom celjske okolice tudi mi nasvet tu izrečen. „G.“ piše namreč: „Začelo se je šolsko leto 1871/72 in bilo je z vsem 760 šolarjev vpisanih in sicer: v glavnici 490 dečkov, v dekliški šoli 270 deklet in v mestjanski šoli 78 fantov. V 6 razredih: v četirih pri dečkih na glavni šoli in v dveh pri dekletih so šole prepolne, ker je v vsakem nad 80 šolarjev in v dveh še celo nad 100, v tem ko je prostorov k večemu samo za 70 otrok. Z vsem ste tudi letos dve tretjini slovenskih otrok v teh šolah; deloma iz celjske okolice, deloma od dalje, in razen krščanskega nauka, ki se v razmeri tudi slovenski uči, se ne čuje v vseh teh šolah, razen mestjanske, kder so 4 ure slovenščini odločene, ni ena slovenska beseda! Otroci ne bodo po dokončanih teh šolah ni brati ni pisati slovenski znali. Malo nemških besed, kajih se privadijo, v kratkem pozabijo, slovenskega se učili niso in tako njim šola prave koristi ne donese. — Slavni celjski mestni zastop, ki za šole res obilno potroši, bi moral spoznati, ako bi njemu nemščina malik ne bila, ktemu tudi pamet daruje, moral bi, pravim spoznati, da je krivica že za mestjanske otroke, ako se slovenščine ne učijo, ktere v življenji neobhodno potrebujete; še veča krivica pa se godi slovenskim otrokom iz okolice, ki v tujem jeziku v šoli pravzno slamo mlatijo, namesto da se v umevnem materinem jeziku likajo, kakor po drugod v narodnih šolah. Mestni zastop naj bi iz tega uzroka, posebno pa še zato, ker so šole že zdaj prepolne, okolico naravno prisilit, da si svojo ljudsko šolo napravi, ako naši kmetje sami tega ne spoznajo. Naše ljudstvo od nekdaj v tujšini izrejano še namreč ne zapopada krivice, ktera se mu godi, in naj se mu tudi prav svetuje, tega ne posluša, ker tudi redko kje samostalnih županov ima, ki bi ne bili eokle okrajnemu glavarju in bi imeli pravo zastopnost v šolskih rečeh. Takega moža pogreša tudi celjska okolina, saj

zdajšnji župan, kmet Anton Mravljak, je vso svojo modrost v tem razodel, da je pri sošeski hiši nemški napis napraviti dal: „Gemeindeamt Umgebung Cilli.“ Še svojega imena revež pravilno pisati ne ume in ker si sam v nemških šolah ni veliko pridobil, česar se ve, da on ni kriv, tudi ne skribi, da bi njegovi nasledniki modrejši bili, naj bi sošeskin berič in pisar srenje ne vladala, kakor se to zdaj godi. — So sicer posamezni starši, ktori so veseli, ako slišijo, da se v naši šoli le nemški uči, češ da se bodo otroci nemščine naučili. Takim moramo reči: Gospod odpusti jim, ker ne vedo, da bodo njih otroci ravno tako malo dobrega sadu iz nemških šol imeli kakor ga imajo oni sami. Ko bi celjska okolica več narodne zavednosti imela, bi gotovo že bila zdavno na to prišla, da si lastno šolo napravi, ker je mestnim očetom poglavitni namen pri šoli: zveličalna nemščina! Ta nam pa zárod pači in nemškemu življu vedno bolj tla slovenska rahljá. Naj bi torej ta dopis vsaj razumnišim okoličanom oči odprl, da spoznajo nevarnost in nerodnost nemških šol za slovensko mladež. To se zares pravi: žejnega pred globok studenec postaviti, pa mu vedrice ne dati, da zajme in se pokrepča. Vedrica, s ktero se iz studenca modrosti nauki zajemajo, je materini, a ne tuji jezik, kar spoznajo vsi narodi, samo Slovenci ne!

— Dr. Rieger je iz Prage na čestitanje, ktero je društvo „Slovenija“ telegrafično po njem poslalo deželnemu českemu zboru, dr. J. Bleiweis-u pismeno naročil: „naj čestitim svojim rojakom naznani srčno zahvalo za bratovske simpatije, s katerimi so navdani do nas Čehoslovjanov, in isto tako živo zahvalo za skele društva „Slovenije“ v občnem zboru 1. dne tega meseca.“ Nov.

— Srbska „Zastava“ razлага v članku „Pred slavensko pitanje“ — silne posledice denes vladajoče ideje narodnosti. Kakor je latinsko pleme vsled te ideje oni del, ki je bil v nenačavnu stanju, namreč Italijo popolnoma zedinilo, in v zadnji vojni germansko pleme isti cilj doseglo; tako je zdaj na redu slovensko vprašanje, ktero se mora in se bode vse tačas rešilo, kader se bode najvažnejši del, orientalno vprašanje, reševalo. In ker so se reševala italijansko in nemško z mečem, mora se tudi slovensko. Faktorji za to reševanje so vsa plemena slovenska; kaka bo rešitev, določil bode boj na življenje in smrt. „Ta borba je — pravi Zastava — ze vsem blizu. Slovenska plemena so se naveličala robovati krščenim in nekrščenim Turkom; slovenska plemena so že nestrljiva, da se enkrat reši njih osoda. Vsako pleme je v oni nieri kolikor se od njega tirjati more, na borbo pripravljeno.“ Ta oster članek končuje „Zastava“ takole: „Nehote pa gotovo se nam sili slutnja, da bode v rešenji vprašanja slovenskega, propadla tudi ena historična, ena najstarejših evropskih držav, a to morda prej nego propade ona, kteri ova kakor zdravnik

je cel čas sedel. Ti so ona mladina, od ktere se sme najboljše za naš narod pričakovati, ali izmed vseh naših dijakov na Dunaji — in štejemo jih blizu 200 — jih je premalo, če pomislimo kako je nam jih treba. Mnogo naše „nadopolne“ mladine pa bode polovičarstvo v politiki in drugod, nekteri še pa polovičarji ne. Brate! veselim se Te, kadar boš prišel; tudi midva se bodeva zarila med knjige in v kabinet, in kader bodeva často malo čestila, ne pozabila resnobe, kadar pa pojdeva iz Dunaja, lahko bodeva nesla s sebo zavest, da sva storila vse, kar se more tirjati.

Ne pišem Ti tega, da bi ti veselje do vseh učilišča jemal. Bog obvaruj. Sam na sebi čutim, kako neizmerno je potrebno, da človek, ki hoče v svetu in za svet delati, pozna ta svet kakor se mu v veliki rezidenci in na univerzi odpre. Veliko resnice ima izrek enega tukajnega sploh znanega slovenskega literata, da se že veliko profitira, ako se samo po naših ulicah „z odprtimi očmi“ gori in doli hodi. Ali te oči je treba zdrave in sprejemljive seboj prinesti. In da boš tak prišel sem,

to glej. Varuj se prevelicega optimizma, da vsled tega črnovidca ne postaneš, kakor sem jaz v nevarnosti postati, in če je vaša gimnazija tudi taka, da surove duhove med svet pošlje, glej da boš sam izobrazil se. Potem se bode tukaj na Dunaji zopet začelo rodovitno delovanje v literarnem in vednostnem obziru, kakor je pred kratkim časom bilo, letos ga pa nij. Sicer pa vem, da so gimnazijalni učitelji največ krivi, da imam tovariše, kateri bi bolji lehko bili, ker, prijatelj, koliko učiteljev na gimnaziji smo imeli, ki so nam znali duh za kaj vzvišenega, lepega in blazega vcepiti!?

Konec Te še opominjam, da si ne goni preveč v sreč besede dopisnika iz Celja, ki Vam hoče vrata do vsake agitacije zapreti. Se ve da ne sme biti to Vaš glavni namen; prva reč je vedno uk in za niže razrede edino uk. V višjih in najvišjih gimn. razredih, pa je potrebno, da veste politično stanje sveta, pa ne se preveč v politiko spuščati: en časopis Vam je dosti, pa eden je potreben. V politiki naj Vam velja: ne nimis! — priku: ne parum! Tvoj

Boštjan.

stoji pri bolnični postelji, čakajoč poslednjega diha, da bi nasledovala — v nekih provincijah.“

— Srbsko politično društvo se je ustanovilo pod imenom „Srbsko narodno kolo“ v Novem Sadu. Predsednik mu bode dr. Subotić, urednik novosadskega „Naroda“.

— O politiki Srbije se piše v „Südslavische Correspondenz“ iz Peterburga: „Potovanje mladega srbskega kneza Milana in njegovega prvega regenta Blaznavea na krasni dvor ruskega carja v Livadijo je gotovo dogodil, ki je zbudil v našem narodu razna čutila in upanja. Če tudi knezov pot ne more biti signal za kako dejanje predstoječe v Orientu, vendar je po vseh znamenjih sodeč slovesno preklicanje zadnje srbske politike. Ne brez globoke bolečine smo gledali srbske državnike skoro tri leta pred sultanovimi nogami ponižane ležati in pri Magjarih, povestnih protivnikih Jugoslovanov, prijateljstva iskat in vsako zvezo z Rusijo zanemarjati. Kakor nam je tačas neprijetno bilo srbskim vladarjem mnogoktero grenko povedati, tako jim moramo za njih zadnje čine iskreno čestitati. Kajti kljub nedolžnemu značaju kneževega pota, ima vendar ta pot veliko moralično veljavno. Res je, zadnji čas, da se v Belgradu spozna, kaj se ima od Rusije pričakovati; spoznati, da Rusija ne bode velike vojske z vso Evropo začela samo zarad svojih interesov; in čas je tudi tiste naivne kričače zavrniti, ki se že zato na Rusijo srde, ker ni še Srbom Bosne in Hercegovine z mečem v roki priborila.“ Dalje opominja dopisnik srbsko vlado naj v kupne jugoslovanske interese pred očmi ima in se varuje pred tesnosrčnim lokalnim domoljubjem.

— „Birževija Vědomosti“ pišejo: „V seji peteburžkega oddela „slavjanskega komiteta“ se je med ostalim od društva za podporo ruske obrtnosti (premisljenosti) in trgovine sporočevalo ob v tem istem društvu sproženem vprašanji, kako bi se ustanovile tesnejše kupčijske razmere z južnim in z padnim Slavjanom. Da bi dobilo bolj natanka sporočila ob ekonomičnih zadevah slavjanskih dežel v Avstriji in na Turškem, njih potrebah, okusih, trgovini, obrtniji itd. se obrača imenovano društvo k „slavjanskemu komitetu“ s prošnjo, naj mu se naznani tiste osebe, od katerih se dajo pričakovati najnatančnejša in najobširnejša sporočila o tem predmetu. Zbor je sprejel s posebnim sočinjstvom misel društva, izrekši, da je popolnem pripravljen po mogočnosti potruditi se, da se društvo ustreže. Najpoprej se je sklenilo o tej stvari z grofom Harachom, predsednikom českega kupčijskega društva v Pragi, s srbskim ekonomičkim društvom v Belegradu in nekaterimi drugimi osebami in društвами z padnih in južnih slavjanskih zemelj sporazumeti se in ob enem v znošenje z društvom za podporo ruske obrtnosti in trgovine stopiti. No dobro bi bilo, dabi slavjanski komitet zbog razjasnenij o tem k slavjanskemu novinarstvu obrnil se.“

Tako pišejo „Bir. Věd.“ Mi pristavljamo tole. Društvo za podporo ruske obrtnosti in trgovine — po ruški: občestvo dlja soděstvija ruskoj premljenosti i torgovlј — je društvo jako važno, imenito in mogočno, tako, da ruska vlada v trgovskih in obrtniških zadevah ničesa ne sklene, predno to društvo svoje mnenje o predmetu ne izreče. Ustanovilo se je pred tremi leti in ima odborne shode vsak teden, v katerih se sporoča in posvetuje zdaj o turkestanstih, zdaj o sibirskih, zdaj o južnoruskih, zdaj ob uralskih zadevah, zdaj o parohodstvu po Ledene morji, zdaj s Kitajem itd. Udov ima po celi prostrani Rusiji in pomeni za Busijo v primeri nekak trgovski parlament, n. pr. kakor, če bi se pri nas vse trgovske zbornice zedinile v en zbor. K temu pristavljamo še željo, da bi slovensko obrtstvo, občinstvo in novinarstvo tako blagi in imenitni namen ruskega društva, — namen, ktere uresničenje more toliko važnosti za zapadne in južne Slavjane imeti, po mogočnosti podpiralo in pospeševalo, kakor zasluži. — V drugem stavku kritikujejo „Bir. Věd.“ knjigo, ki je ravnokar na svitlo prišla. Izdal jo je Gerbelj pod naslovom: „Poezija Slavjanov, zbornik

naj boljših slovanskih pesem v prevodih ruskih pisateljev.“ Knjiga ima 540 strani. Pisatelj omenja, da je občenje z drugimi slovanskimi literaturami od časa petrovskih reform v ruskem občestvu skoraj zamrlo, čepravno se vidijo sledi tega občenja v XVI. in XVII. stoletji. Sam Puškin se s slovansko muzo ni po originalih seznanil, ampak po „bezobraznih peredelkah“ Franca Merime. Rusija je vpeljala povezijo Slovanov v „krug svojih sozercanj kak-to uživkami“, in samo vsled srečne misli grofa Uvarova uvesti katedre slavjanskih narečij pri naših vsečiliščih. „Bir. Věd.“ nadaljujejo priporočevanje knjige russkemu svetu. Kar se Slovence v tiče, so predstavljene v tej knjigi pesmi Vodnika, Preširna, Cegnarja, Tomana, Koseskega, Vilharja, Levstika, Praprotnika torej skoro samo starejših naših pisateljev; kar je v novejšem času rodila muza izvrstnega (n. pr. Stritar, Jenko) še Rusi premalo poznajo. Pomozimo sami.

— Ruske „Birž. Vedomosti“ formulirajo program Andrassy-ja, o katerem pravijo, da ga je Bismarck postavil na Beustovo mesto, tako: 1. Utvrdenje edinstva Nemškega, t. j. vseh dežel, v katerih kraljuje nemški jezik; 2) rešenje vzhodnega vprašanja v smislu Bismarkovem t. j. v ogerskem. Nemške dežele in tudi Česko in Slovenija bi pripadle Nemčiji, Ogersko bi bilo središče nove Avstrije, ali „podonavske“ države, o kateri magjarski politiki že davno bulaznijo. Ta podonavska Magjarija bi se opirala na Nemško, ki bi segalo od baltiškega do jadranskega morja. — To je skrivnost Beustovega pada in Andrassy-evega poveličanja, gotovo taka, da nas Slovane mora gnati v najhujšo opozicijo in slogo do zadnjega.

— Tega leta se je iz Rusije plačalo za Črnogorske šole 4000 rubljev, za bulgarsko šolo v Ohridu 300 in za srbsko šolo v Mostaru 300 rubljev. — Vse to in drugo bode gotovo dober sad rodilo.

Dopisi.

Iz Ljubljane, 12. novemb. [Izv. dop.] Kakor že znano, je sklenil deželni zbor kranjski reorganizacijo deželnih dobredelnih zavodov, vsled ktere so sedaj tudi na tukajšnji bolnišnici službe razpisane. Ugiblje se na vse strani, kdo bode namenjeni, upamo, da se bo strogo ravnalo po sklepu deželnega zbora, da se samo slovensine popolnem zmožni gospodje nastavljajo v deželne službe, kajti pri nemški stranki ni upanja za domače ljudi, ampak samo za tujce. Posnemajmo tedaj izgled nemškutarjev in odbijajmo „klin s klinom“. Ljudje pa, ki so nam strastno nasprotni in sovražijo naš rod, naj se nemudoma odstranijo.

Kar se zlasti bolnišnice tiče, imamo domačih in izvrstnih moči v izobilji, naj se tedaj samo domače moči nastavlajo kar se že zbog tega posebno priporoča, ker bodo mlade moči dolgo vztrajale in ne bo treba deželi takoj čez pet ali deset let plačevati pokojnine. Naj se v izgled jemlje zagrebačka bolnišnica, ktera je kot primarija nastavila našega mladega dr. Fon-a, dobro vedoč, da je bode ta mlada moč mnogo let na korist. Na dejamo se tedaj in odločno zahtevamo, da se za primarije nastavijo zgolj „naše gore listi“ in da se za večne čase slovo da neodločnosti in strahopetni ozirnosti, vsled ktere bi morali še dalje na bolnišnici gledati prikazni kakor dr. Keesbacher in dr. Fuchs, kteri slednji čisto nič slovenskega ne ume. Tedej še enkrat: Videant consules!

Neko čudno napako moram še omeniti, ktero naj nam razjasni do zdaj še provizorični oskrbnik gosp. Kremžar. En diurnist namreč mora na tanko do šestih zvečer izpolnjevati uradne ure, drugi (gospod Flöre!) pa še pred peto uro pobegne iz urada, da si išče postranskega zaslužka. Zakaj ta neenaka mera? Sploh naj se ne gleda na prilizovanje in sladke besede, tudi ne na to kdo hodi v čitalnico pét, kakor je poprej hodil med „Feuerscheu“, ampak na pridno delo, znanje našega je-

zika in značajnost, ktera slednja lastnost je pri uradnikih zelo potrebna, dasi redko zastopana. Takim pa, ki obračajo plašč po vetru, sploh nikjer upati ni.

Iz Ljubljane 15. nov. [Izv. dop.] (O narodni tiskarnici.) V slednjem svojem dopisu sem omenil, da so nekteri krogi v Ljubljani prvič iz osebnih razlogov in zavoljo tiskarnične koncesije „Slov. Matice“ proti preselitvi in ustavovitvi narodne tiskarnice in „Slov. Naroda“ v Ljubljano. Prvi ugovor sem, mislim, že dovolj ovrgel in treba še je danes drugega podreti. Ugovarja se namreč da namerava „Slov. matice“ svojo tiskarnico ustanoviti. „Slovenska matice“ je samo znanstven, nikakor pa materialno podvzeten zavod. Tedaj nikakor ne bi bilo opravičeno kakih 20.000 ali 30.000 gld. za kupčijo porabiti, denar, kteri za ta namen ni bil zbran. Opravičeno bi to samo takrat bilo, ako je tiskarna, kupčijsko podvzete, matičinemu znanstvenemu gotovo na korist. To bi tedaj bilo, če so druge tiskarnice vse predrage in ako bi bilo pričakovati, da tiskovine v lastni tiskarnici dosti bolji kup stope. Narodna tiskarna domoljubov iz cele Slovenije bode gotovo za tako nizko ceno tiskala, kakor le mogoče, ker posamezni rodoljubi se gotovo bolj iz patriotismata kakor iz gole dobičkarje, udeležijo in bodo zadovoljni, ako se njim navadni obresti izplačujejo. Konkurirati drugim tiskarnicam, ktere si razen navadnih obresti svojega kapitala še poseben zaslužek in dobiček iščejo, se ne bo dalo ker jim za tako nizki kup kakor narodni tiskarni, tiskati nebode lehko mogoče. Ako se še zopet poudarja, da ta slovenski zavod ima po celi Sloveniji svoje interesente, ktere iz domoljubja in kot materialni sodeležniki, gotovo vsa svoja dela pri lastnem narodnem zavodu tiskati dajo, in tudi v krogih svojih znancev na to delajo, ni dvombe, da se bodo naročila neizmerno množila, da bodo tedaj vloženi novci hitreje cirkulirali, in se že vsled tega za nižjo ceno delati dalo, nego drugemu podvzeteniku. Ker s tem, da se kapital 20krat na leto obrne, zaslužim, ako imam pri posameznem delu samo 1% dobička, ravno toliko kakor drugi, ki 5% dobička išče, pa se njegov kapital na leto samo 4krat obrne.

Ako se končno pomisli, da so stroški faktorja in administracije pri vsaki tiskarnici občni, in da se ti na vsa opravila repartirajo, pride pri tiskarnici z mnogim poslom na eno posamezno delo dosti menj, nego na ono z menj opravilom. Brez dvombe pa je, da „matičina tiskarnica“ nemore toliko posla imeti, ker je ona moralična oseba in direktno pri zavodu za se nobeden tako interesiran ni, kakor pri akcijonarni narodni tiskarnici vsak domoljubni sodeležnik.

Sicer pa je „slovenski matice“ mogoče se pri tem narodnem zavodu primerno udežiliti in si do zavoda, se ve da opravičen, ne ekskluzivem vpliv ohraniti. Slovenska matica doseže svoj namen, da je solastnica od nje želenega zavoda, da se njena dela za nižjo ceno tiskajo, nego dozdaj pri privatnih, in si nepotrebitno težavno kontrolo in gospodarstvo v tiskarnici na rame ne naklada svoje materialne in duševne moči znanstvenemu matičnemu namenu ne odtegne, temuč popolnoma svojemu prvotnemu nalogu zvesta ostane.

Jaz tukaj samo eno željo pristavljam, namreč, da bi vsi naši domoljubi enkrat na tem stališči bili, da bi se pod narodnim pravrom, negledé na pozamezne osebe, vse narodne moči združile, da bi pri vseslovenskem podvzetju naši drugo-slovanski bratje, posebno Hrvati, s svojo zvedenostjo v enakem podvzetju nas, kteri smo na meji v vsakdajni borbi z italijanskim in nemškim življem in tedaj dosti več podpore potrebujemo, primereno izdatno duševno in materialno podpirali.

Iz Dunaja 16. nov. [Izv. dop.] Vse gre veselo in dobro! Kaj hočemo še več, — naši protivniki, ustavoverni Nemci že solze, grenke solze točijo, in njih Mesias magjarski Andraši, h

kteremu so bili šli beračit pomoči proti nam, obnaša se nehvaležno, tepe jih, njih ljubljence „ministra“ Kellersperga je zadavil, predno je Kellersperg še v ministerski ustavoverni veličini rodil se. Ker se nista mogla zarad poljskega vprašanja zediniti — Andraši hoče Poljake zadowoliti in proti nam porabiti, Kellersperg pak je tudi proti Poljakom — vrgel je zdaj vsegamočni Andraši Kellersperga v koš, in zato jok, zato žuganje v ustavovernem taborji proti „honvedobersto Andrašiju in spremembu ustavoverne ljubezni v sovraštvo do magjarskega gospodarja. Prav srčno, prav škodoželjno se veselimo, da zdaj tudi Nemci šiba tepe, ki so jo sami naročili, ktero so predvčeranjem kuševali. In zopet se obistinuje že trivijalni izrek, kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade.

Andraši ima tako, razen nas Slovanov, tudi ustavoverce Nemce za nasprotnike in prorukejo mu tudi oni, da se bode kmalu smešnega storil in padel. Torej tudi Nemci bodo sprevideli, kako strašno ponizani so, da čez vso Avstrijo vlada — prav absolutistično en Magjar! Če se še s tem lekom ne ozdravijo in ne spreobrnejo k pravičnosti do vseh narodov, potem ni nobenega mazila zanje.

Brali ste gotovo v dunajskih listih, „da so dunajski krogi nameravali Beustu zbrati narodno darilo,“ s katerim bi mu bili blizu Dunaja eno graščino kupili, ali pravijo, „Beust je o tem izvedel, pa je rekel, da neče,“ in tako se je opustilo.

To je prav nemško-avstrijsk „švindel“. Ustavoverci znajo pač upiti za Beusta, ktere so včasi sami z blatom kidali, ali — denar jim pa ne ide izpod palca. Saj bi njih žurnalistika, in ta je mati in roditeljica vse te klike, sama ne živila tako, brez pruskih tolarjev in oslepjevanja bank in denarnih zavodov. In kar se tiče nabiranja denarjev, pač ti ljudje niso radodarni. Saj že nabirajo tri leta za Schillerjev spominek, ki bi se imel postaviti na Dunaji, pa — sram jih bodi — še zdaj niso mogli tistih ušivih tisočev skupaj spraviti, da bi svojemu najbolj ljubljenemu pesniku postavili spoden spominek. Pa bodo taki ljudje v mošnjo posegli za — Beusta, to Hekubo jim? Samo bahanje, pa nič za tem!

Politični razgled.

Z ministerstvom Kellerspergovim ne bode nič. V avdijenci zadnjega četrtega njegov program ni bil potrjen. Andrassy je namreč od njega zahteval, naj v program sprejme poljsko resolucijo; tega Kellersperg ni hotel, zato se ž njim niso hoteli več dogovarjati in odpeljal se je precej na svoja posestva na Štajerskem. Njegov naslednik bode, kakor najnovejši dunajski listi poročajo, Poljak Goluhovski, kteri bode moral menda svoje dete, oktoberski diplom zatajiti.

Med tem je provizorično vodstvo ministerstev, na Českem razpisalo direktne volitve in bode menda razpustilo vse federalistične deželne zbole, da bi kakor koli sflikali „državni zbor“, po katerem posebno finančni minister hreneni, da bi mu dovolil od novega leta naprej davke pobirati.

„Pesti Naplo“, dozdaj Andrassy-jev list razklada njegov program v zunanjji politiki. Ravnal se bode tako kakor Beust, samo izpeljal bode Beustov program „mirneje, odločneje in samozaupneje“ kakor je Beust delal. Dalje se tu hvali Andrassy, da ni še tako „obrabljen“ kakor Beust, da nema take preteklosti; Andrassy je mož „celih“, Beust samo „polovičnih dejanj.“ Tako bode prijateljstvo z Nemčijo utrdil; kar se Italiji in Rima tiče bode hodil za Beustovimi stopinjami; za Francosko bode imel samo malo „simpatij;“ v vzhodu pa bode (?) potgazil, stvariteljno deloval, tam Beust ni nič storil, samo okolo tipal; tukaj v vzhodu se bode njegov duh poskušal. — Torej v orientalni politiki je ključ, zakaj je Andrassy Beusta izpolnil. In to vprašanje bode tudi, če bog da

Andrassy-eve magjarske rogove podrobilo, — in morda še več podrlo nego njegovo oholost.

"Politik" piše o separatni poravnavi s Poljaki ktero neki Kellersperg neče, in pravi: "Nemci in Magjari so postavili narodno vprašanje sile, ktero mora na zadnje postati uprašanje bitja. .... Da prepri ne bo ostal v skromnih mejah državopravnih razgovorov, so krivi dunajski odločilni vladni krogi in da, na narodno polje prenesen, ne more ostati samo slovansko-avstrijsko vprašanje, so krivi Poljaki, ker se ne drže drugih avstrijskih Slovanov. Sploh pa je "Politik" zadovoljna z Kellerspergovo idejo, se ve da, samo zato, ker bo en bratovsk narod zadovoljen in ne bo več Slovanom pri političnem postopanji na poti. "N. Fr. Pr." nasprotuje separatni poravnavi s Poljaki in se boji, da bi "Nemec moral stroške magjarsko-poljskega prijateljstva plačati."

V ogerskem državnem zboru jebral prvoslednik pismo Andrassy-jevo, v katerem naznanja, da gajenj. veličanstvo za ministra vladajoče (besede: "cesarske" se Magjar boji izreči) hiše in zunanjih zadev imenovalo. Potem pridejo vsi ogerski ministri v zbornico, na čelu njih novi predsednik Lonyay, kjer v svojem ogovoru na zbornico predstavlja sebe in druge, na novo od kralja potrjene ministerske tovarše, izreka, da se bode držal tiste politike, ktero je njegov predsednik Andrassy začel in upa, da ga bode večina podpirala. — Večina mu to obljubi. Simonyi, ud skrajne levece, pravi da vlade ne more podpirati ker podira samostalnost domovine. Srb Miletič pravi, da ni potreba osob menjati, temuč sistem, ki tlači narodnosti, ki je notranji mir podrl, Hrvatsko, Srbijo in Česko z Ogersko v sovraštvo spravil. Ko je Andrassy videl, pravi Miletič, kam je s svojo politiko začel, ko je videl, da je nezmožen notranji mir povrniti, je "ušel." To se ve, da je odkrita beseda Miletičeva vzbudila velik hrup med mameluki.

Ludwig Košut je posal še eno pismo "Magyar Ujsagu," organu skrajne levece v ogrskem državnem zboru. V njem pravi, da je bil osupnen, da Čehi toliko priznati hočajo. On sam je sicer nasprotnik "vkupnih zadev," pa grofa Andrassy in Beust, bi bila imela ponudbe Čehov iz lastnega stališča kot dar slepe sreče sprejeti, ker bi bile njih mrtvorojenemu otroku nekoliko življenja udihnil. Košut dalje pravi, da Ogrski ni nič mar, kako deli druge drž. polovice število delegatov ali svot med sebo razdele, v to se nima ogrski minister vtikati. — Sovraštvo Slovanov, pravi Košut, se da najboljše od Ogrov odvrniti, ako ogrski drž. zbor enako, kakor je poslanec Helfy v svoji interpelaciji izrekel sočutje za Čehi, izgovori svoje simpatije za česki narod. — V vladarjevem reskriptu od 12. sept. je slovesno izrečeno priznanje českega prava, naj Tisza na podlagi njegovi kak simpatičen razglas na dan spravi. Da pa se srd ogrskih Slovanov odvrne, naj se ogrskim narodom da podobna narodnostna postava, ko na Českem, in Hrvatom naj se dovoli, da formulirajo svoje želje o popravi poravnave. — To so v kratkem misli bivšega puntarja in vidimo, kako prav govori "Politik," še pripisuje Košutu oster državljanški vid.

Zatiranje Poljstva na Pruskom prav "veselo" napreduje. Dva poljska literata, emigranta iz ruske Poljske sta pregnana in tretjemu se žuga s prognanstvom. Menda je tudi na Pruskom "Nemčija v nevarnosti!"

O rusko-francoski zvezi piše dopisnik "N. fr. Pr." iz Pariza: "Vedna opreznost," ktere se misli Andrassy nasproti Rusiji držati, je tukaj sluhe o francosko-ruski alianci na novo ogrela. Ti sluhi so v prikladu z željami vseh Francosov. Nobene stranke ni, ki bi željno v Peterburg ne gledala, in ne mislila, da je s spremembou politike na Dunaji svojim ciljem bliže. Celo stranka Gambetova, kteri je bil dozdaj protislavanski duha, zahteva zdaj zvezo francoskega radikalizma z ruskim absolutizmom. (Glej naš članek v zadnjem listu.)

Angleške države prihodki so v zadnjem

semestru znašali 48,312.934 funtov šterlingov, stroški pak samo 45,988.033 f. št. — Torej pov sod kaj prigospodarijo v mirnih časih, pri nas pa dela nemčka ustavovernost dolgove.

Razne stvari.

* (Na c. k. gimnaziji v Celji) se je utemeljilo mesto profesorja extra statum za slovenščino v zvezi s klasičnimi jeziki. Bravo g. Premru!

* (Tatvina). V Celji je nek tat stri v prodajalnico urarja Prucha-ta, pa vendar ni mogel do dragotin, ker se mu je pila zlomila, s ktero je predel, v katerem so bile, odprieti hotel. Moral je dobro poznati vse okolo, ker je celo iz sosednega Rakuschevega magazina vzel eno lestvico, da bi lože dosegel svoj namen.

* (G. prof. Valenta) v Ljubljani je zavoljo svojih vednostnih zaslug na polji porodništva imenovan za dopisujogega člana društva za porodništvo v Lipskem.

* (K nabiri vojaških novincev) bodo 1. 1872 poklicani fantje, ki so rojeni v letih 1852, 1851 in 1850.

* (C. k. fin. vodstvo na Kranjskem) je imenovalo gosp. Kajetana Vesela in gosp. Antona Sveteka za definitivna računsk oficijala.

* (Na Igu) so se pred kratkim stepli fantje z žandarji. Šrangali so pri neki ženitvi po starinadi nevesto, kar so žandarji branili in zapovedali, naj odpravijo čez cesto prepreženo šrange. Fantje pa skočijo po kolje in premlatijo žandarje. Ne vesele nas vedni tepeži na Kranjskem, pa zakaj jim organi javnega miru nedolžno navado branijo : ne vemo.

* (Branje ali trgatev) je sedaj pri kraji in piše se, da je na spodnjem Štajerskem razen krajev, kjer je toča pobila, vina več, ko se ga je pričakovalo in tudi je dobro. V mariborski okolici se prodaja štrtinjak po 60 do 80 gl. okolo Ptuja celo po 100 gl. V Halozah se že neki težko kaj dobi, ker je mnogo kupcev iz drugih krajev že skoraj vse pokupilo in tako je tudi cena višja postala. Prosimo rodoljube iz drugih krajev, naj nam poročajo o tej reči in sploh o materialnem stanu našega naroda.

* (Avstrijski komite za moskovsko razstavo) je na Dunaji VI. Mariahilferstrasse, 18. — Tam dobi pojasnilo vsak, kdo bode hotel kaj izložiti, ali na to razstavo iti.

* (Ženske smejo po dovolitvi kupč. min.) biti uradnice pri telegrafičnih postajah s polno dnevno službo, vendar samo žene ali sorodnice tel. uradnikov in izmed teh samo take, ktere imajo dovoljenje za opravljanje telegrafične službe. Zraven tega mora biti voditelj dotičnega urada porok za natančno opravljanje del. Take telegrafistinje dobé po 20 do 25 gold. plače na mesec.

* (Jeziki indoevropskih narodov.) Angleški jezik rabi okolo 90 milj. ljudi v Angliji, Ameriki in kolonijah. Nemščino govori okolo 70 milj., med temi tisočine Slovanov na Českem, Poljskem, Ruskem, med Slovenci in Slovaki. Kulturni Magyari tudi mnogo nemško govore v društvenem življenju, kakor Rumuni in Hrvati. Španski jezik govori okoli 50 milj. ljudi, francoski okoli 45 milj. in diplomacija celega sveta, portugalsko govori okoli 10 milj. ljudi in slovanski jeziki služijo 100 miljonov ljudi v sporazumlenju. Kadar se uresniči ravnopravnost v Avstriji in se reši balkanski Slovani turskega jarma, tedaj se bode naravno tudi slovanski govor razšril in gospodoval boljšo na celi izhodni polovici Evrope in na severni polovici Azije. Nekoliko lepša prihodnost za nas, ko za Magyare!

* (Mesto Geneva) na Švicarskem bi bilo skoraj pogorelo; vendar so požar toliko pogasili, da je mesto ostalo, pa mnogo rodovin nema posrešja in morali so torej v naglici več kasarn tem sirotam prepustiti.

* (Gora Vezuv) je 31. p. m. iz votline, iz ktere se do sedaj lava še ni izlivala, zčela lava izmetavati in ob enem se je iz gornjih dveh katerjev dim vzdigal, kjer je pa nehal, ko iz spodnjega kraterja lava ni več tekla.

* (Prebivalstvo Rusije) iznaša, kakor smo zadnjič omenili 82,032.621 ljudi. Ker je statistično dokazano da se prebivalstvo v Rusiji množi vsakega leta za $1\frac{1}{2}$ procentov, to je vsak leto 1,212.288 duš, naraslo je od leta 1867 do denes rusko prebivalstvo za 4,559.442 ljudi. Po matematični gotovosti bode Rusija imela čez deset let 100 ljudi. In ker nas neruskih Slovanov bode čez deset let tudi kacih 40 milijonov, ne vemo kako bode peščica Magjarov iztrebila nas iz te zemlje božje, kjubu honvedom itd.

* (Rusko šolo v Jokahgamu) na Japonskem je utemelil, kakor "Zukunft" poroča, bogat ruski trgovec.

* (Ruska ženska gimnazija v Rigi) je imela 1870—71, t. j. prvo leto že 183 učenk, ženskih gimnazijalev. — Kulturni zapad nema še nobene take šole.

* (V Carigradu je kolera), ktera daljši čas že vlada, v zadnjem času nekoliko se polegla, pa 13. t. m. se začne prazniški mesec ramazan in boje se, da se bo zavoljo tega stanje pohujšalo.

Listnica uredništva. Gosp. Janez G... e v Vačah. Tiste številke nemamo nobene več, vam torej ne moreme postreči. — Dr. F. Smo popravili.

Dunajska borsa 17. novembra.

Enotni drž. dolg v bankovcih	57	gld.	65	kr.
Srebro	116	"	75	"
C. k. cekini	5	"	59	"
Napol.	9	"	33	"

Za kitove in pretrgane.

Mazilo za kile od **G. Sturzenegger-a** v Herisau-u v Švici si je vsled posebnega uspeha zoper kile, trut ali matrnicno in zlato žilo pridobil mnogostransko hvalo. Veliko spričeval potrjuje polno ozdravljenje celo pri zastaranih služajih. Na frankovana vprašanja se pošije navod za rabo zastonj. — Dobri se v lončkih po 3 gld. 20 kr. avst. velj., ali pri iznajdniku samem, ali pri gosp. **Jos. Weiss-u**, Mohrenapotheke Tuchlauben Nr. 27 na **Dunaji**. (11)

Bolenje zob,

naj bode reumatične nature ali naj izvira iz otih zob, se gotovo utolaži ako se upotrebljuje **Anatherinova voda za usna** od dr. **J. G. Poppa**, c. k. dvornega zobnega zdravnika na Dunaji, mesto, Bognergasse, št. 2. Med tem ko dosti hvaljenih pomočkov dostikrat nič ne pomaga, ali se potrebovati ne da, ali pa zavoljo nespretnosti v rabljenju druge bolečine in vnetja napravi, druge zopet, kakor opati, lahko onesvestijo — odpravi anatherinova voda bolest lehko, hitro in gotovo, ker razdraženi živec potolaži, njegovo občutljivost zmanjša, in harmonijo med vnatrjnimi in notranjimi organi zopet naredi.

V flašah po 1 gld. 40 kr.

Plomba za zobe.

Ta plomba obstoji iz enega prahu in iz tekočine, ki se potrebujeta za napolnjenje otih zob, da so zopet taki ko prej in se ne drobe se dalje, ter da ne ostajajo v njih ostanki jedil, sline in druge tekočine, ki razjedo zob in tako bolezen naredi.

Cena enega etui-a je 2 gld. 10 kr.

Zaloge

te povsod tudi v Nemškem, v Švajci, na Turškem, v Ameriki, Holandiji, Belgiji, Italiji, na Ruskem, v zahodnji Indiji znanih in hvaljenih artiklov so v pravi in fršni kvaliteti

v Mariboru v Bankalarjevi lekarnici, pri g. **A. W. Königa**, lek. Marija pomočnica, prig. F. Kolletnigu in v Tauchmannovi bukvarnici; v Celji pri Crisperju in v Baumbachovi lekarni; v nemškem Landbergu pri A. L. Müllerju, lekarju; v Gleichenbergu pri F. pl. Feldbachu, lek.; v Konjicah pri C. Fischerju, lek.; Leibnitz, lek. vdove Kretzig; Ljutomeru lek. F. Pessiak; Murek lek. L. pl. Steinberg; v Ptaju lek. E. Reithammer; Radgoni lek. F. Schulz in J. Weitzinger; v Brežcah J. Schmiderschitsch; Rogatec lek. Krisper; v Kisliwoodi v lekarni; Stainz V. Timonschek, lek.; Sl. Bistrej J. Dienes, lek.; Slov. Graden J. Kaligarič; Podčetrtek Vasulik lek. Varaždinu A. Halter, lek.

(24—4)

Poziv k dražbi mite.

27. novembra t. l. ob 10. uri predpoldne bode po javni dražbi „letuška mostna mita vranskega okraja na 3 leta t. j. od 1. januarja 1872 do konca decembra 1874 oddana.

Izklicena cena je 240 gld. avst. velj. Varšine se 10 gld. tirja. Dražbeni pogoj leži tukaj vsakemu na ogled.

Okrajni odbor Vranski,

(70-2) 16. oktobra 1871.

Načelnik: E. Schauer.

Pridni delavci.

za kopanje in prevoženje zemlje na koleah, dobroj vsak čas za dobro plačilo delo čez vso zimo na železnici blizu Grada.

Oglasijo naj se pri podpisanim društvu pismeno ali osobno. (64-2)

Bauunternehmung

Praschniker & Comp.

in Graz, Münzgraben Nr. 88.

Prof. Dr. Lappière-a

Vbrizgovalno zdravilo

ozdravi *) v 3 dneh vsak tok iz scavnika, kakor tudi bell tok pri ženskah, če je tudi zastarel. Cena za steklenico s podkom o rabljenji 1 tolar 20 sreb. gr. Za poslan denar se strogo skrivno dobri po

A. Witt-u.

Linden-Strasse 18. Berlin.

*) Na stotine ozdravljenih. (59-4)

Vse predmete, ki se naznajajo po raznih časnikih, naj spadajo v eno ali drugo struko, poskrbi N. Glattau-a Bazar za 10 % cene, kakor jih dotične firme naznajajo. — Popolni cenik o več nego 15.000 predmetih zastonj in franko.

Po naslednjih čudovito nizkih cenah N. Glattau-a prvi parižki bazar za Avstrijo na Dunaji, Stadt, verlängerte Kärntnerstrasse, Nr. 51, v Todesco-vi palači. Darila za gospode, gospe in otroke:

Blago iz dunajskega usnja, znano kot najbolji fabrik na svetu.

Ročne torhice za ženske z jeklenim obročem, ena prav velika gld. 1.20, 1.50; iz najfinjejega šagrén-usnja s pozlačeno ključavnico in okvirom, ena po gld. 1.80, 2.50; velike gld. 3, 3.40; prav velike gld. 3.80, 4; s predtrobico za 1 gld. več.

Praktični portemonnais, za gospode, gospode in otroke, s pozlačenimi zapornicami ali gumi-trakom po kraje. 35, 50, 85; fini gld. 1, 1.30, 1.70; prav fini gld. 1, 2.50, 3, 3.50.

Praktični tokni za smodke po kraje. 40, 60, 80; fini gld. 1, 1.20, 1.50; najfinjeji gld. 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50.

Pisma- in denarnoše s praktičnimi predeli po kraje. 60, 80, gld. 1.; fine gld. 1.30, 1.50, 1.80; najfinjeji gld. 2, 2.40, 2.80, 3.20, 4.

Znamne knjižice (notiz) kraje. 10, 15, 20, 25, 30; najfinjeji v usnji, vezane kraje. 40, 50, 60, 80 gld. 1.

Potnetorbe iz najmočnejjega usnja, s zaporno ključnico po gld. 2.10, 2.40, 2.70, 3.10, 3.70, 4, 4.30, 4.80. Cene računjene po velikosti.

Waterproof-popotni kovčegi, praktično upravljeni in razdeljeni po gld. 2.40, 2.80, 3.50, 4; prav veliki po gld. 4.50, 5, 5.50, 6.

Potne sklenice s kupico in usnjem prevlečene po gld. 1.20, 1.50, 1.80, 2.10, 2.40.

Krasni albumi

na izbiranje in v čudoviti mnogovrstnosti, eden za 25 podob kr. 35, 60, 80, gld. 1; najfinjeji okinčan gld. 1.20, 1.50, 1.80, 2, 2.50; za 50 podob kr. 65, 90, gld. 1.20, 1.50; najfinjeji okinčan s podobami itd. gld. 1.80, 2, 2.50, 3, 3.50, 4; album za 100 podob gld. 3, 3.50, 4, 5 do gld. 12; za 200 podob gld. 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 7 do gld. 18, slednji v najnovjeji krasnotni obliki.

Albumi z muziko, igrajo, ko se odpro, dva lepa napeva, kako pripravni za darila in kinč salona. V obliki pol osmerke, najelégantnejše vezani gld. 8.50; še fineji gld. 11, najfinjeji gld. 14, 16. V obliki 1/4 osmerke ravno tako upravljeni gld. 11, 12, 14, 16, 18; krasotvorci v obliku četvorke gld. 14, 16, 18, 20, 24.

Pisne mape, vsaka s zaporom, kako praktične gld. 1, 1.20, 1.50, 2; s popolnim pisilnim orodjem gld. 2, 2.20, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50.

Nesesérji in jokusneje izdelani z vsemi šivalnim potrebitinami po kraje. 45, 60, 80, gld. 1; veliki gld. 1.50, 1.80, 2 itd.; prav veliki, najfinjeji gld. 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5; krasotvorci za darila gld. 6, 7, 8, 10, 12, 14.

Čestiti prebivalci po deželi, ki bi iz Dunaja kar koli radi imeli, lahko vse brez izjemka dobé iz N. Glattau-a pariškega bazara. Tudi najmanjše naročilo se strogo, solidno in vestno izvrši.

Pahlje za plese in šetanje

v najčeji zberki. Ena priprosta, lepa, kraje 30, 40, 50, 60; s prav lepo slikario kr. 40, 60, 80, gld. 1, 1.20, 1.40; najkrasnejše opravljena gl. 1.80, 2, 2.50, 2.80, 3.20, 4.80, 5; Bouquet cvetlic s znotraj skrito pahljo, katera po volji izgine, po kr. 80 gld. 1, 1.50; najfinje po gl. 2.50, 3, 3.50.

Najbolji glavniki iz trdega kavčuka. 1 česalni glavniki kraje. 15, 20, 25, 30, 35; 1 gost glavniki kr. 20, 25, 30; 1 glavniki z ročajem kr. 25, 30, 35; 1 vtekljiv glavniki kr. 30, 40, 50; 1 žepni glavniki kr. 10, 15, 20; 1 obvoden glavniki za otroke kr. 10, 20, 25, 30; 1 žepni glavniki s zrealom in krtaco kr. 25, 30, 40, 50.

Najboljše, po novem načinu napravljene krtače, kakoršne se le tu dobe. 1 krtača za glavo kr. 30, 40, 50; fine kr. 65, 85, gld. 1; najfinje gld. 1.50; 1 krtača za obliko kr. 50, 60, 80, gld. 1, 1.20; najfinje gld. 1.50, 1.80, 2; 1 prav fina krtača za zobe kr. 15, 20, 25, 30, 35, 40; 1 krtač za nohte kr. 25, 30, 35, 40, 50, 60, 80.

Toaletno milo samo posebno fino, 12 kosov, velikega Glycerinovega mila gld. 1.15; 12 velikih kosov mila iz grenkih mandelnov kr. 85, gld. 1.10; dvanajstorka cvetličnega milaz raznimi vonjavami gld. 1.90, 2.50; dvanajstorka mila v podobi raznovrstnega sadja kr. 95. Sicer vse druge baže.

1 pisna garnitura obsezoča 100 najfinjejih listov papirja s povoljnimi črkami in imeni, 100 najfinjejih zavitkov in 100 pečatnih znakov. Vse to vkljup za gld. 1; še manj gld. 1.35; najfinjeji z barvanimi zavitki gld. 1.70.

1000 pečatnih znakov, poslačeno tiskanih na nov patentiran način gumiranih, s povoljno firmo, grbom itd., velja le gld. 1.60, 500, gld. 1.25.

Najpotrbejni na potovanji je dober Lefaucheux-revolver, s katerim se v 6 sekundah zanes jivo 6krat vstrelji, brez da bi se petelin napel; razen te hitrosti to orožje tudi daleč nese, na 7 milimetrov gld. 13.50; 100 patron gld. 3.50; na 9 milimetrov gld. 17, patron gld. 4, na 12 milimetrov gld. 19, patron gld. 4.50, Pestni revolverji 5" dolgi po gld. 8.50, patroni gld. 3.50.

Resna beseda kadilem! Neredko se pripeti ka po slabem papirju za cigarete ostane v ustih slab okus, škodljiv zdravju. Temu se je prišlo v okom, ker se zamore kaditi turški tabak brez papirja prav prijetno. 1 steklena cev, v katero se nabaše tabak, ktera nadomesti papir in prihrani vso mujo veljale kr. 25.

Kolosalna razprodaja

od več na kant prišlih fabrik za marele in solnčnike.

Dežniki (marele). Velika lepa marela gld. 1.50, 1.90; Alpaka-dežnik gold. 2.80, 3.50; Dežnik iz ponarejene svile (Zanella) gld. 3.20, 3.60, 4; iz težke lionske svile po gld. 5, 5.50, 6, 6.50, 7, 7.50.

Solnčniki. Pomladni solnčnik iz lionske svile gld. 1.90, 2.20; s svilno podlogo gld. 2.80, 3; iz navadnega blaga kr. 60, 80, velik solnčnik iz tkanine kr. 80, gld. 1, 1.20; iz težke svile gld. 2, 2.40, 2.80; s svilno podlogo gld. 3.20, 3.80, 4, 4.50; senčniki gld. 1.80, 2.50, 3.

Tovariška zaloga najboljših praramnic, za katere se daje poroštvo. Dvoje iz angleških koncov kr. 45, 60, 80; svilnatih kr. 85, 95 gld. 1.10, 1.60.

Imenitni peresniki in noži iz bessemerekla, znani kot najboljši na svetu, po kr. 20, 30, 40, 60, 80, gld. 1, 1.20, 1.50.

Imenitne žlice iz bessemerekla, dobro pocinjene, kakor srebrne nikdar barve ne spremene. Dvanajstorka jedilnih žlic kr. 85, finejih gold. 1.20; dvanajstorka žlic za kavo kr. 45.

Kinežko srebro s srebrnimi ploščami, boljši kot navadno kinežko srebro, ker se predmeti iz kinežkega srebra prevlečajo z močno srebrno ploščo, se prodajajo le v podpisanim bazarji. Poroštvo za kinežko s srebro srebrnimi ploščami se daje na 10 let. 12 žlic le gld. 16.50, žlice za kavo gld. 9.20; dvanajstorka nožev in vilic gld. 26.50, 28; žlica za sočivje gld. 3.90, 4.60; 12 nožev za dessert gld. 9.80, 12; 1 solnica najelégantnejša oblika gld. 2.40, 2.85, 3; štulpica (za paper) gld. 1.45, 1.90; razispavec za sladkor gld. 1.90, 2.10; 1 velika žlica za mleko gld. 2.75, 3.40; 1 velika žlica za juho gld. 5.40, 6.40, 7; Slonjaki za nože v novi jako elegantni obliki gld. 3.25; 1 par miznih svečnikov gld. 4, 4.90, 5.85, 6.30, 7.25.

Kina-Alpaka-žlice, z bogatimi lepotami in vztrajnosti imenitne. 12 navadnih žlic gld. 2.35, 2.75, 3.50, 4.50, 5.20; 12 žlic za kava gld. 1.30, 1.60, 2.35; 1 velika žlica za juho kr. 90, gld. 1.20; za mleko kr. 45, 60.

Prave pipice za smodke iz morske pene lepo zrezljane po kr. 50, 80, gld. 1; krasotvorci po gld. 1.50, 1.80, 2, 2.50; po ravno takci so tudi gladke pipice z ustnikom iz jantara v zalogi.

Najfinjeji štajarski in angleški noži in vilice, dvanajstorka z lesenim ročajem gld. 2, 2.40, 3; z bivolo-koščenim ročajem gld. 4.50, 5, 5.50, 6; najfinjeji gld.

7, 8, 9; dvanajstorka za dessert gld. 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 5.

Alpaka-svečniki, zbuhnjeni, priznani kot najboljši: visokost 4" 5" 6" 7" 8" 9" 10"

po kr. 40, 50, 60, 70, 80, 90, gld. 1, Žepni trmometri v etui po samo 25 kr.

Najnovejši nesesérji v podobi zlatih jajec, v katerih je tul poln šivank, dvojni konci in napravnik iz kinežkega srebra, veljajo le kr. 30.

Dalekogledi (Perspective) z najboljšim steklom, ki daleč dobro kažejo po kr. 60, 80, gld. 1.

Angležke škarje najbolje baže: škarje za izrezljavanje kr. 15, 20, 25, 30; 1 škarje za vrezavanje kr. 25, 30, 35, 40, največje kr. 50, 60, 70; krojaške škarje kr. 45, 65, 80, gld. 1, 1.20; 1 škarje za luč za svetilnice s smrdljivcem kr. 35; 1 veriščica za škarje kr. 20.

Zveznilnice s tako prijubljenimi slepilnimi šipami po kr. 60, 70, 80; s 4 kratnimi slepilom gld. 1, 1.20; v podobi knjige za vkljup zložiti gld. 2.50; svetilnica za bezročavni žep kr. 80.

Okviri za fotografije po kr. 4, 6, 10, 15; fini kr. 20, 30, 40; najfinjeji kr. 60, 80; v kabinetni obliki kr. 50, 60, 80, gld. 1, 1.20.

Izvrstne angležke britve (za vsako se daje poroštvo na dva leta) 1 Gladstone Razor kr. 80; 1 Prince of Wales Razor gld. 1.20; 1 prav fina General Napier Razor gld. 1.60; 1 najfinje Admiral Razor gld. 2; 1 Model Razor, najboljša britve na svetu gld. 3, 3.50. Vse britve v nožnicah. Nožnice z dvema britvama najboljše baže gld. 1.80; Milo za briti kr. 15, 20; 1 jermen na vijak kr. 45, brez vijaka kr. 25; pasta za jermen mazati kr. 25.

Vsacemu gospodu neobhodno potrebno.

Zabojček za briti in toaleto, fin, s klinčnico, z velikim zrealom in naslednjimi potrebnimi rečmi: 1 fina angležka britve, 1 milo za briti, 1 škatlja iz kovine, 1 kamen za brusiti in postriti, 1 glavniki, 1 krtačica za zobe, 1 fina pasta za zobe, 1 kos voščene pomade, 1 kos mila za roke, 1 sklenica fine pomade, 1 flacon francoskega olja za lase. Vse to vkljup le gld. 2.80.

Jeklena peresa: Škatljica s 144 najboljšimi peresi kr. 30; Kuhn-ova peresa 1 karton kr. 60, 80, gld. 1; angležka kr. 80, gld. 1, 1.20; dvanajstorka peresnih ročajev kr. 5, 10, 15, 20, 30, 40.

Eritores, elegantno polirani kovček, s predali, v njih: peresni ročaj, svinč

Čudež v Kozmetiki!

Noben pomoček za lase barvati.

Dr. John Brown's

e. k. privilegirana
prava (12—10)

pomada za lase ohraniti

Debra za črne, rujave in rumene lase, namestuje vsak lasobarven pomoček, naredi da osvetli lasje in osivela brada kmalu zopet dobodo prejšnjo barvo; precej v prvih dneh rabljenja se vidi že vspeh zabranji prerano ali daljne osivenje, kakor izpad las in zapoldi gosto rast las, kakor se vidi navadno pri krepki mladosti. Ta pomada dela lase fine in svetle, a ne omasti pokrivala, kar je zavoj ekonomije in po letu posebne vrednosti. — Za govor vspeh garantira!

Veliki lonec 2 gld.: $\frac{1}{4}$ ducent gld. 4.80; $\frac{1}{2}$ ducent gld. 9; 1 ducent gld. 16.80 a. v. Mali lonček 1 gld. $\frac{1}{4}$ due. gld. 2.70; $\frac{1}{2}$ due. 5.10; 1 due. 9 gld. a. v., proti gotovi plači ali poštno povzetje. Zapokanje cenó.

Centralni in razpošiljavni depô je pri iznajditelju: Wien, Mariahilf, Gumpendorferstrasse Nr. 43, 1. Stock.

Kovane uradno preiskavane **decimalne vase** četirioglata oblike:

Nositeljna moč:	1	2	3	5	10	15	cent.
Cena, gld.:	18	21	25	35	45	55.	
Nositeljna moč:	20	25	30	40	50	cent.	
Cena, gld.:	70	80	90	100	110.		

Balancirne vase:

Nositeljna moč:	1	2	4	10	20	30	fnt.
Cena, gld.:	5	6	7.50	12	15	18.	
Nositeljna moč:	40	50	60	70	80	fnt.	
Cena, gld.:	20	22	25	27.50	30.		

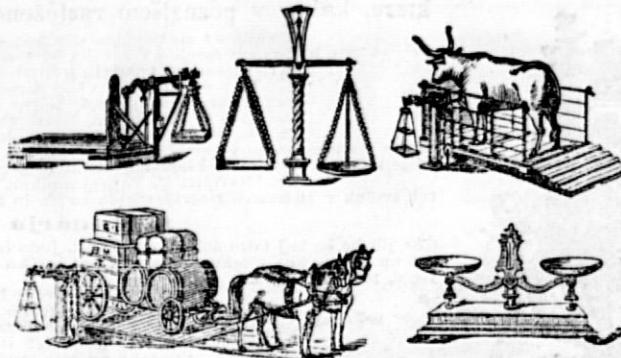
Vase za živino z železnim obrojem in utegi (gevihti):

Nositeljna moč:	15	20	25	30	40	50	cent.
Cena, gld.:	150	170	200	230	300	350.	

Mosne vase:

Nositeljna moč:	50	60	70	80	100	cent.
Cena, gld.:	350	400	450	500	500.	
Nositeljna moč:	120	150	200	300	cent.	
Cena, gld.:	600	650	750	900.		

L. Buganniy & Comp., fabrikanti vag in utegov. Dunaj, mesto, Singerstrasse Nr. 10.

Dalje vse sorte druge vase in utegi.

Naročilom proti pošiljanju denarja ali na poštno poduzetje ustreže precej: (11—32)

Gosp. V. V. K.

Če v 14. dneh svoje dolžnosti ne strrite, Vas bom pred občinstvom očital.

H-k.

R. Mayr-jev vesoljni čaj

zoper (52—2)

putiko in čiščenje krvi.

Priznano izvrstno pomaga ta čaj zoper putiko, protin in trganje, zoper kronična spahnila na koži, odprte rane idt., in je zaradi izvanrednih vspehov kakor tudi zbog nizke cene vse enake predmete daleč prekosil, tako da je v kratkem času ne le na Stajarskem ampak tudi z sosednjih deželah na posebno dobrem glasu.

R. Mayr-jev balzam

za ude mazati.

Hitro potolaži često jako hude protinaste, revmatične in neuvzorne bolečine; za trganje v sklepilih in mišicah navadno znano pod imeni: bol v križu, zvinjenje sklepnih kosti, trganje po udih, bolečina v bedru, tresenje, splošna slabost živeev, hromota, je imenovan balzam kot mazilo poseben pripomoček, ki se je že mnogokrat skazal in se ne da dovolj ceniti.

Cena enega zavitka čaja z navodom je **80 kr. in 45 kr.**; sklenica balzama za ude mazati **60 kr.** a. v. Manj nego en veliki zavitek čaja ali 2 sklenici balzama se po pošti ne pošilja.

Glavna zaloga in razpošiljatev za oba predmeta pri **Richard-u Mayr-ji, Lekarničaru v Gleisdorf pri Gradeu.**

Zaloga za Maribor: J. W. König, lekarničar v T getthof-ovih ulicah; Celje: Baumbach-ova lekarnica; Gradec: Bratje Oberranzmeyer Drog. in J. Purgleitner, lekarn. „Pri Jelenu“; Dunaj: Pezold & Süss; Celovec: A. Beinitz, lekarna na starem trgu. Ptuj: Gosp. Karagyna, lekar.

Jaz Viljelmina Rix

tukaj javno izrekam da sem kot udova ranjk. dra. **A. Rixa** že osem let edina in sama izdelovalka prave in nepokvarjene original-paste. **Pompadour**, ker le jaz poznam skrivnost pripravljanja. S tem torej naznanjam, da se odsehmal omenjena pasta Pompadour ne popačena dobiva le v mojem stanovanju na Dunaju, Leopoldstadt, grosse Mohren-gasse 14, 1 Stiege Thür 62; svarim, naj se nikjer drugje ne kupuje, ker zdaj nimam ni depota ni filiale in

Prava Pasta Pompadour.

Ko bi ne imela zaželenega vspeha, bode se denar brez ovir nazaj poslat.

Posilja se po povzemi (Nachnahme).

Zahvalna pisma se ne razglasajo.

Od petnajstega julija

na novo odprta

národná tiskarnica

F. Skaze in drugov

v Mariboru v koroški ulici, Pöschl-novi hiši štev. 229

si dovoljuje s tem čestitemu občinstvu naznanjati, da je zdaj popolnoma z najnovejšimi pismeni in olešavanji, kakor tudi z najpopolnejšimi ročnimi- in brzotiskalnicami ter drugimi stroji oskrbljena, in da je v stanu vsa prejeta naročila hitro, elegantno in po ceni zvršiti.

Tiskarnica se priporoča v tisk vzeti posebno: časopise v vseh velikostih, letopise, letna sporovila, literarna dela, koledarje, brošure, računske poročila, zapiske blaga, zapisnike cene, zapisnike društvenih udov, kataloge, račune, fakture, glave na pismen papir, cirkulare, menjice, jedilne liste, vstopnice, diplome, vabilne liste, izkaznice, parte-liste, — dalje vse sorte formulare in tabele za e. k. urade, advokate, notarje, železnocestne in cestno-vzorne liste, oznanila za na ogle, v mali in največi obliki, kakor vse tu ne nastete v strok tiskanja, litografije in avtografije spadajoče stvari.

Konečno si dovoljuje č. p. n. občinstvo in posebno gg. advokate in notarje pozorne storiti na svojo

zalogo tiskanih formularov

in priporoča :

Velike dnevne zapisne knjige, 3kratne ekspenzare, 2kratne ekspenzare, oglavljené in vložne pole, interimske liste, slovensko in nemško, **pooblastila**, v celi ali pol poli, slovensko in nemško, eksekutivske prošnje, protokole, certifikate, konsignacije, in druge formulare.

Povabilo za nakup novo izdanih Innsbruških tako zvanih Tirolskih sreček,

ktere, kakor v poznejšem razloženo, so boljše, ko gotovi denar, in ktere bodo prvič in prihodnjič že 3. januarja 1872 vzdignene.

Podpisana menjavnica si s tem dovoljuje svojim cenjenim P. T. privatnim prejemnikom in ročelskim prijateljem naznaniti, da je prevzela od deželnega mesta Innsbrueka najeto posojilo v znesku od 1 milijona gold. avstr. velj. in prosi, naj se blagovoljno stori, da dotedna prijazna naročila ali vprašanja samo podpisani menjavnici dojdejo.

Kratek razkaz nekterih koristi, ktere to posojilo daje:

- To posojilo znaša vkljup samo 1 milijon goldinarjev in se z 2,535,910 gld. a. v. v 40 letih vrne in
- Je razdeljeno v delne dolžne liste, kjer vsak mora biti vsaj po 30 gld. a. v. izreban.
- Bodo tudi 4 krat na leto vzdigneni in z glavnimi dobitki od 30000, 12000, 10000, 10000 gld. a. v. itd. dalje.
- Dajejo oni, ne glede na to, da je deželno glavno mesto Innsbruck prevzeljo plačalsko dolžnost, kar daje vse garancijo daje, še s tem, da je dežele glavno mesto z vsem svojim premakljivim in nepremakljivim premoženjem v sodniško cenjeni vrednosti nad 800000 gld. in v vsemi davki in dohodki, ki mu gredo, porok, vsako sigurnost, ki je mogoča in se more želeti ali misliti in tako se lahko vsaki drugi sreček na stran stavijo.

Da bi svojim P. T. prejemnikom dokazala, kako podpisana menjavnica sama o vrednosti in gotovosti tega papirja kot založnega kapitala misli, je sklenila, en del teh sreček v ta namen rezervirati, da izreče in se zaveže, vse pri njej od danes do

1. Januarja 1872 v posameznih kosih po gld. 30 a. v. kupljene take srečke

(te jih bo še kaj tako dolgo), eno leto t. j. do incl. 1. januarja 1873 po polni kupni ceni, t. j. tudi po 30 gld. v plačilo jemati, tako da potem takem vsak kupec takih sreček ne da nič na risiko, ker v teku enega leta ono srečko vsak trenutek lahko za celo kupno ceno v plačilo da in tako zastonj pri 4kratnem vzdiganju za glavne dobitke od 30000, 12000, 10000 itd. igra.

Take srečke brez te dolžnosti, jih nazaj kupiti, prodaje podpisana menjavnica vselej natanko po dnevnem kurzu in sedaj po 26 gld. a. v. kos. Te srečke se tudi dobijo v skoraj vseh menjavnicah na Dunaju in po provincijah po dnevnem kurzu. Da bi si pa vsakdo take srečke kupiti mogel, je podpisana menjavnica drugo število teh sreček odbrala, katera za 30 mesečnih rat po 1 gld. a. v. prodaje in pri katerih se po plačitvi prve rate od same 1 gld. in postavnih štencelskih pristojb se pri prihodnjih vzdigavatvah za glavne in splošne za vse dobitke igra. Tudi tukaj se podpisana menjavnica zaveže, vse tako na rate prodane tako zvane Tirolske srečke 8 dni po pripadu zadnje rate za ves nji plačan znesek nazaj kupovni. Podpisana menjavnica si dovoljuje delati svoje P. T. prejemnike pozorne na te nenavadne, izredne koristi, ki so z nakupom teh sreček združene, in vabiti k hitrem nakupljanju (da bo mogoče se udeleževati te priboljškov, ker utegne število sreček, ktere hočemo nazaj kupiti, kmalo prodano biti) in misli, da sune izreči, da morebit ne bo nikogar (kteri se takih sreček sploh udeležuje), ki ne bo videl povoda, kupiti si eno ali tudi več teh sreček, ker z njimi ni nikakršen risiko združen, ker se pri 4 vzdigavatvah zastonj igra in se te srečke eno leto za celo kupno ceno v plačilo jemijo. Prilaznim zunanjim naročilom naj se teraj poljubi dotični znesek s 30 krajearji za 4 vzdigavatvne liste l. 1872, kateri bi se potem franko pošljali, če bi se želelo, franko poslati podpisani menjavnici.

Menjavnica c. k. priv. dunajske trgovske banke poprej Joh. C. Sothen na Dunaji, Graben, Nr. 13,

Raimund Raza,
Stadtquai Nr. 3 v Gradcu
priporoča svojo najboljše sortirano zalogu
domačega in tujezemskega modnega sukna
in
blaga iz ovčje volne,
kakor tudi največi sprebir storjenih
oblek za gospode, dečke in otroke,
kakor je iz spodaj stoječega kazala cen razvidno:

Črn in barvan palmerston, kastor & Elastik, vavel po gld. 2,80, 3,60, 5,20, 6,60, 8.
Siv, moder, rujav, trap boj & biber po gld. 3,50, 4, 5,50, 7, 8, 9.
Črno sukno, brasil & tifet po gld. 2, 2,50, 3, 3,50, 4, 4,50, 5, 5,50.
Črni in barvan peruvijen po gld. 2,50, 3, 3,50, 4, 4,50, 5, 5,50.
Črni in siv toskin po gld. 2,60, 3, 3,50, 4, 4,50, 5.
Najnovješje v modnem blagu za cele obleke se pošije mera, je za oprsnike in suknje dosti obseg okoli prs in za hlače dolgost koraka.

Na željo se pošijejo izgledi:
Talarji po predpisu najboljše izdelani od gld. 15 do gld. 35

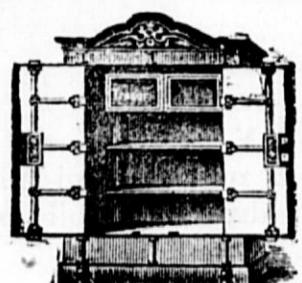
bleke od goldinarjev 2,50, do goldinarjev 7.
Najnowješje blago za hlače in oprsnike od gld. 1,80 do gld. 6.
Šest četrte široka, fina raševna v vseh barvah od gld. 2,50 do gld. 3.
Štir četrte široka, fina, volnena raševna od gld. 1,60 do gld. 2,50.
Štir četrte široka raševna od 50 kr. do gld. 1.
Blago za talarje na 3 nit, krep, rips in lastin od 60 kr. do gld. 3,50.

Blago za talarje na 3 nit, krep, rips in lastin od 60 kr. do gld. 3,50.

Zunanjina naročila se hitro za povzetje storijo, za rečno in najcenejšo postrežbo se garantiira, novšečne reči se radovljeno zamenjajo.

(68—1)

Pri razstavi v Gradcu 1870. I. s. zlato svetinja nadarjena.

Prva štajarska c. kr. priv. tovarna (fabrika) ognja in vložljavnih

blagajnic [kas] za denar in pisma, miz za pisanje

Vincencij-a Kanduth-a v Gradci,

tovarna: Beethovenstrasse 21,

priporoča svoje iz najboljšega štajarskega blaga, s ključavnicami po posebnih patentih, in najsolidnejne dovršene izdelke, za ktere je porok, po jako znižani ceni.

Proti primerenemu vplačilu na olajšanje p. n. občinstva tudi plačila na svote.

Izklučljiva prodaja pri

ANTON KORÖSI,
železninar, Griesgasse Nr. 10, v Gradci.

(23)

(48—2)

Alles Eichtkonveniente wird den P. T. Kunden entweder zurückgenommen oder gegen andere Waaren umgetauscht, ein Beweis der strengsten Solidität.

Es gilt nur eine Probe,

um sich von den staunend billigen Preisen der unten verzeichneten Gegenstände zu überzeugen.

Allie Waaren werden unter Garantie der besten Qualität verkauft.

Man findet eine derartig große Auswahl von den neuhesten, praktischsten, sowie luxuriösen Gegenständen, wie es in Wien keine weite gibt; es ist gezeigt für Jung und Alt, so daß man für eine Bagatelle ein schön passendes Geschenk sowohl für Dame, als auch für Kinder jeden Alters und Standes in außendächer Ausföhrung haben kann.

Ein Preisbericht erläutert Jebermann nach genauer Angabe der Adresse gratis franco zugestellt, es ist daher für die Provinzbewohner sehr vortheilhaft, sich ein solches Exemplar kommen zu lassen, indem darin sowohl der Preis als auch die Benennung aller auf dem Lager befindlichen Gegenstände genau ersichtlich sind. Die Versendungen geschehen entweder mit Nachnahme oder gegen Einlieferung des Betrages.

Motto des Hauses: Auch billige Waare kann gut sein!

Beide Holzenträger, dauerhaft und praktisch, 1 Paar aus engl. Birken 45, 60, 80 fr., aus Esche 90 fr., fl. 1,20, 1,50.

Beide engl. Schermeister, das Stück 25, 35, 45, 60, 80 fr., fl. 1, 1, 20.

Echte Weißbaum-Zigarren-Pfeifen und Spieße, schöne Bagen und feinste Schäferei, 1 Stück

50 fr., fl. 1, 1, 50, 2, 3.

Somerset eingetragene Rauchgarnituren aus echtem Meerschaum und Bernstein, in einem Stück, Zafettformat, je nach Zahl der Röhren mit verschiedenen Spangen und Fleisen für allelei Zigarren und Tabak, mit Feuerzeugen, Punkten, Zigarettenmaschinen und Papier sowie anderen Rauchzeugen, per Stück fl. 1, 3, 4, 5, 6, 8.

Praktische Taschenentzündze, mit und ohne Zünden, 1 St. 20, 30, 40, 50, 60 fr.

Für Herren sehr brauchbar.

Universal-Nähr-Toilette-Kassette, klein, zum Sparen, mit Spiegel, mit dem Inhalte: 1 feines englisches Rasiermesser, ein Rasierpinsel aus Zahnsäulen, 1 kleine Rasier-Windersetze, 1 Stück Universal-Nährrose, 1 Abzieh- und Schleif-Seife, 1 Metall-Nährrose, 1 Zahnbürste, 1 Stück feine Zahnbürste, 1 Rauten- oder Ring-Samen, 1 Zahnbürste, 1 Stück feine Zahnbürste, 1 Stück Waschwabe, 1 Stück Handseife, 1 Tiegel feine Pomade, 1 Blacon eines Del., 1 Kopfbürste, 1 Mausmeiler, 1 Taschenriegel. Alles von finster Qualität fl. 3,80

Chinastüber mit dicker Silberplatte.

Beste Qualität, mit 10jähriger Garantie bei stetem Gebrauche, 1 Dbl. Chlöfsl fl. 16; Kaffefl. fl. 9, 6, 6.

1 Stück Gemüselöffel fl. 4, 4, 80.

1 Dbl. Dessertlöffel fl. 10—50.

Salzhälter, schöner Bagen, fl. 2,50,

Wassertrichter fl. 1, 50, 2,

1 Stück Milchhälter fl. 3, 3,80.

Suppenschöpfer fl. 5,50, 6,50.

1 Dbl. Messerstiel, schöner Bagen, fl. 8.

Anderer Chinastüber-Gegenstände zu Preispreisen. Dieses Fabrikat ist in Farbe und Bagen dem echten Silber genau nachgeahmt.

Best construirte Zinnspitzen,

welche in seinem Hausehalte sehr gebraucht werden, 1 St. Kinder-

Spire 80 fr., fl. 1, 20, 1 Stück große Spire fl. 1,40

1,80, 2,20, 1 Stück Mutterspire 90 fr., fl. 1,20, 1 Stück Wundspire, Glas 10 fr., Zinn 30 fr.

Echte Britannia-Löffel (Gesundheits-Löffel). Dieses englische Fabrikat ist rein von allen Giftstoffen, ergibt daher nicht, wie andere Metalle, ihc sehr dauerhaft, und bleibt immer weiß und glänzend.

1 Stück Kaffefl. fl. 8, 10.

12 " Suppenschöpfer fl. 1, 20.

12 " Spießlöffel fl. 1, 50.

1 " Überlöffel 30 fr.

1 " Suppenlöffel 50 fr.

1 " Zahnspatzen fl. 2, 3, 3,80.

1 " Suppenlöffel 25 fr.

1 " Feinste englische Essbestecke.

1 Dbl. Büffelhorn gefäst, fl. 3,50, 4,50.

1 " feinste Sorten, fl. 5,50, 6,50, 7,50.

1 " Dessertlöffel, in Holz, Stein oder Büffelhorn ge-

fäst, fl. 2, 3, 4.

Feinste Alpacca-Leuchter.

Höhe 4", 5", 6", 7", 8", 9", 10".

Preise: 1 St. fl. 40, 50, 60, 70, 80, 90, fl. 1.

Die schönen Florentiner Bronze-Laternen.

1 Paar fl. 1,50, 2,50, 3, 3,50, 4. Dieselben, top-

pearmig, neuer Bogen, 1 Paar 3, 4, 5 fl.

1 Lichthörer aus Alabaster 10 fr., mit Tasche 15 fr.

Beste Laternen-Laternen, sehr praktisch, 1 St. mit

Blindglas, gibt einen sehr großen Lichtkreis, fl. 60,

70, 80, vierfarbe Blende fl. 1,20.

Optische Lampen, mit gutem Glas, welche auf einer halben Meile Fernsicht Alles deutlich erkennen lassen, 1 St. fl. 40, 50, 60 fr., fl. 1, 1, 50.

Spottbillig sind die Rauchgarnituren aus

(Münzenform), ein Alpenhöher, ein Feuerzeug und ein schöner Cigarettenbecher aus feinstem Meerschaum. Alles zusammen flas fl. 1,50.

1793

Spottbillig sind die Rauchgarnituren aus

(Münzenform), ein Alpenhöher, ein Feuerzeug und ein schöner Cigarettenbecher aus feinstem Meerschaum. Alles zusammen flas fl. 1,50.

Das erste österr. Commissions-Geschäft des A. Friedmann in Wien, Braterstraße Nr. 26.

Braterstraße Nr. 26.